

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У ВЕНЧУРНОМУ БІЗНЕСІ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Посохова С.В., гр. МР – 39

Науковий керівник – ст викл. **Л.М. Зарецька**

Харківський державний університет харчування та торгівлі

У сучасних умовах жорсткої міжнародної конкуренції розвиток венчурного бізнесу відіграє визначну роль у функціонуванні економіки різних країн, в тому числі й економіки України. Венчурне фінансування сьогодні є одним з найважливіших елементів сучасної моделі господарського розвитку і на практиці являє собою надання підприємствам венчурного капіталу для реалізації інноваційних проєктів. Найбільш показовим прикладом у цьому питанні є досвід розвинених країн, практика яких може бути використана в Україні.

Необхідним є обґрунтування напрямків державної підтримки розвитку венчурного бізнесу, як важливої складової інноваційного розвитку економіки України, з врахуванням досвіду розвинених країн.

Заходи державної підтримки розвитку венчурного капіталу діляться на прямі (конкретні механізми державної підтримки, спрямовані на збільшення пропозиції венчурного капіталу, мають форму фінансових стимулів чи державних інвестицій в акціонерний капітал і державні кредити) і непрямі (передбачають розвиток конкурентних фондових ринків, розширення спектру фінансових продуктів, розвиток довгострокових джерел капіталу, спрощення процедури формування фондів венчурного капіталу, стимулювання взаємодії між великими й малими підприємствами та фінансовими інститутами, заохочення підприємництва).

В розвинених країнах світу венчурне інвестування – це саморегулюючий механізм. В основі його функціонування лежить – послідовність процесів: створення фонду, інвестування в проєкти, прибуткові «виходи» з проєктів, реінвестиції в нові фонди, причому передбачається, що реінвестовані кошти перевищують початкові вкладення. Однак досвід розвинених країн показує, що запуск венчурного циклу на початковому етапі є дуже складним завданням, оскільки за відсутності сформованої практики ризику перших інвесторів занадто великі і сукупний обсяг інвестицій не досягає того порога, при якому цикл стає само підтримуваним. Тому на стадії запуску системи венчурних фондів необхідна державна підтримка. Механізм державно-приватного партнерства у венчурному бізнесі полягає в пайовій участі держави у венчурних фондах безпосередньо

або через посередництво «фонду фондів», а також у фінансовому сприянні приватним венчурним фондам та інноваційним компаніям.

До інструментів стимулювання венчурного інвестування за участю державних коштів, що використовуються в різних країнах відносять: 1. Венчурні фонди зі 100-процентною участю держави; 2. Державні «посівні» фонди, орієнтовані на найризикованішу початкову стадію бізнесу; 3. Керування приватно-державними венчурними фондами; 4. Державний «фонд фондів» – агент держави при співінвестуванні в державно-приватні фонди (частка «фонду фондів» у венчурному фонді може досягати 40-50%); 5. Програми співфінансування інноваційних компаній, які залучили приватного венчурного інвестора (у вигляді грантів або поворотних коштів), гарантії по кредитах; 6. Податкові пільги на прибуток з капіталу для венчурних інвесторів; 7. Зниження адміністративних і податкових бар'єрів при відкритті інноваційних компаній і при здійсненні угод; 8. Інфраструктурне сприяння через падання приміщень, засобів зв'язку, кваліфікованих послуг, полегшення процесу реєстрації інтелектуальної власності.

У США на початковому етапі розвитку національної венчурної системи були створені спеціалізовані компанії з інвестування в малий бізнес (small business investment companies — SBIC). Приватним інвесторам SBIC були надані серйозні податкові пільги, а також певні державні гарантії і відносно дешеві кредити. Кілька мільярдів доларів щорічно надходить у «посівні» проекти в рамках програм державної підтримки SBIR і STTR. У Великобританії розроблено декілька режимів податкових пільг: У Фінляндії каталізатором розвитку венчурних інвестицій став державний фонд посівних інвестицій SITRA. Середньорічний обсяг інвестицій – 30,0 млн євро. Також в Фінляндії діє «фонд (фондів) Finnish Industry Investment.

Таким чином, з метою забезпечення ефективного використання науково-технологічного й інтелектуального потенціалу шляхом розвитку венчурного бізнесу в розвинених країнах створено ефективний державний механізм його стимулювання.

Для України нагальною потребою є необхідність виробити грамотну державну політику стимулювання венчурного бізнесу з урахуванням провідного зарубіжного досвіду. Держава має розділити з бізнесом ризики впровадження інновацій та вдосконалити законодавство зі стимулювання інноваційної діяльності, режимів роботи технопарків, автономії українських вузів.